

Tirgus pārskats 2009.g. 10. – 16.augusts

Lai gan nedēļas spilgtākais notikums, iespējams, bija Useina Bolta lielākais pasaules rekords 100 metru sprintā, tomēr arī ekonomikā bija vairākas pozitīvas ziņas. Visievērojamākā no tām bija tas, ka divas ekonomikas, kuras kredītēšanas krīzē no attīstītajām valstīm ir cietušas visvairāk, proti, Vācija un Japāna, šķiet, atkal sāk piedzīvot izaugsmi. Tomēr tirgos nedēļa noslēdzās ar nelielu kritumu, jo pārskats par patērētāju optimismu ASV liecināja par patērētāju noskaņojuma pasliktināšanos sakarā ar zaudēto darba vietu skaita kāpumu.

Pagājušajā nedēļā tika publicēti 2.cet. IKP dati. Vislielāko pārsteigumu sagādāja Francijas un Vācijas negaidītā ekonomiskā izaugsme (skat. 1.grafiku). Abām minētajām valstīm izdevās sasniegt ceturkšņa izaugsmi 0,3% apmērā. Vācijā izaugsme atjaunojās, pateicoties zināmam uzlabojumam tirdzniecības un ražošanas jomā, savukārt Francijā šajā ekonomikas lejupslīdē tik daudz nemaz nav cietusi. Šādas ziņas izraisīja strauju Austrumeiropas akciju cenu kāpumu, jo minētais reģions caur tirdzniecības kanāliem ir cieši saistīts ar Vāciju un arī Franciju. Arī "Eurostats" publicētais eiro zonas IKP rādītājs liecina, ka ekonomikas lejupslīde mazinās, ekonomikas aktivitātes apjomam eiro zonā salīdzinājumā ar 2009.g. 1.cet. sarūkot par nieka 0,1%. Sīkāki dati nebija pieejami, tomēr šķiet, ka privātais patēriņš bija samērā labs, un kritums atkal galvenokārt ir skaidrojams ar eiro zonas uzņēmumu krājumu samazināšanu, kas no 3.cet. izaugsmes prognožu skatupunkta ir pozitīvs aspekts.

Vēl viena valsts, kura 2.ceturksnī piedzīvoja IKP rādītāja atlabšanu, ir dēļ atkarības no ražošanas līdzekļu eksporta daudz cietusi Japāna. Pateicoties spēcīgam privātajam patēriņam un uzlabojumiem eksporta jomā, ekonomiskā aktivitāte salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni palielinājās par 0,9%. **Centrāleiropas un Austrumeiropas reģionā publicētie IKP rādītāji vairumā gadījumu lika vilties –** Baltijas valstīm, kur gada kritums 2.ceturksnī bija mērāms divciparu skaitļos, rādītāji diemžēl bija visarūgtinošākie. Tomēr tirdzniecības bilanci daudzos gadījumos kļūstot pozitīvai un biežāk publicējamajiem datiem kā, piemēram, rūpnieciskās ražošanas un eksporta rādītājiem liecinot par lēnu atveseļošanos, **perspektīvas, šķiet, nedaudz uzlabojas.** Piemēram, Bulgārijā rūpnieciskajā ražošanā jūlijā uzrādīja 6,9% lielu mēneša pieaugumu un arī Polijas eksporta apjoms uzrādīja līdzīgu labu mēneša pieaugumu, šobrīd no 2008.g. rekordzemā līmeņa pakāpjoties līdz 18%.

"Rosstat" publicēja provizoriskos aprēķinus par Krievijas IKP izaugsmi 2.ceturksnī, kuros bija uzrādīts gada sarukums 10,9% apmērā. Lai gan IKP sadalījums nebija pieejams, pēc "Goldman Sachs" aprēķiniem, privātais patēriņš ir krities par 5%, ieguldījumi pamatkapitālā ir sarukuši par 20%, un eksports ir strauji atgriezies agrākajos līmeņos. Krievijas ekonomikā izaugsme varētu atjaunoties trešajā un ceturtajā ceturksnī, tomēr dēļ naftas cenām raksturīgākās neprognozējamības perspektīvas saglabājas neskaidras.

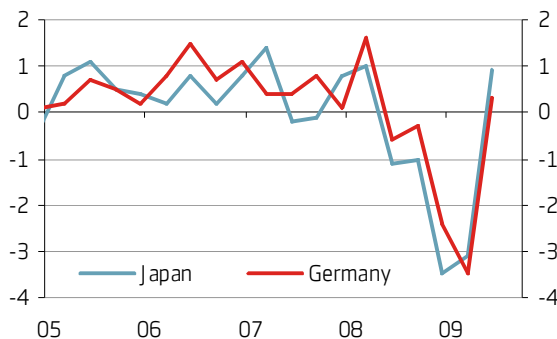
Citi ievērojams cietīgi dati bija tas, ka **ASV mazumtirdzniecības apjomi jūlijā izrādījās daudz sliktāki kā gaidīts.** Šis rādītājs salīdzinājumā ar jūniju bija krities par 0,1% (analītiķi kopīgajās prognozētās tika gaidīts 0,8% kāpums). Arī mazumtirdzniecības apjoms, atskaitot automašīnu tirdzniecību, bija mazs, uzrādot sarukumu 0,6% apmērā. Šis ziņojums pasvītro vispārēji zemo gala pieprasījuma. Tomēr tirgus šie dati īpaši nespēja satraukt, jo "Wal-Mart" labie rezultāti, šķiet, kompensēja kopumā sliktos mazumtirdzniecības rādītājus. Piektdien patēriņa cenu inflācijas dati tika publicēti gan eiro zonā, gan ASV. **Euro zonā cenas jūlijā salīdzinājumā 2008.g. jūliju ir samazinājušās par 0,7%.** ASV cenas gada laikā ir nokritušas par 2,1%. Abos gadījumos cenu kritums galvenokārt ir skaidrojams ar izejvielu cenu lielo korekciju, kas ļauj sagaidīt, ka vispārējā inflācija uz gada beigām varētu atkal būt ar plus zīmi. Tomēr pamatinflācijas (neieskaitot pārtiku un enerģiju) rādītāji, kas ir mazāk svārstīgi, ir saglabājušies stabili, zināmā mērā mazinot bažas par deflāciju (skat. 2.grafiku).

Mičiganas Universitātes publicētais patērētāju optimisma pētījums tirgus diemžēl samērā krietni apbēdināja. Patērētāju noskaņojums sakarā ar sliktu situāciju darba tirgū viennozīmīgi pasliktinās. Svarīgi ir tas, ka tā pētījuma daļa, kas attiecas uz patērētāju gaidām, kopumā tomēr bija atbilstoša stabilizācijai iedzīvotāju tēriņos nākotnē.

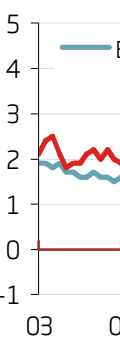
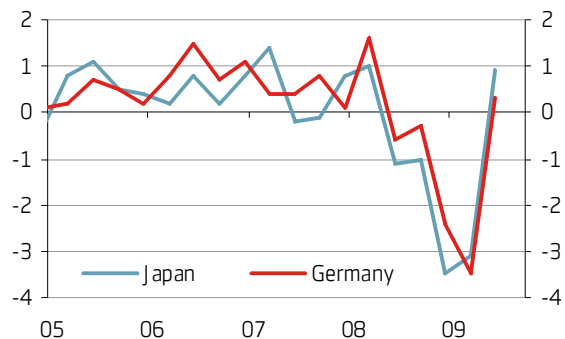
Investoru uzmanība bija vērsta arī uz ASV centrālās bankas Atvērto tirgu komitejas sanāksmi. **ASV centrālā banka nolēma bāzes likmi nemainīt, saglabājot to 0,25% apmērā.** Publicētajā protokolā centrālā banka izteica viedokli, ka lejupslīde mazinās un ekonomika pamazām atgriežas uz izaugsmes ceļa. Minētā banka apstiprināja, ka tā turpinās agrāk izziņoto valsts hipotekāro mājokļu aģentūru parāda vērtspapīru un valdības obligāciju uzpirkšanu un līdz gada beigām uzpirkšanu plāno pārtraukt. Ja tiks lemts par minētās programmas turpināšanu, tas tiks darīts, ņemot vērā tā brīža ekonomikas prognozes.

Peļņas rādītāju publicēšanas laiks Rietumeiropā un ASV tuvojas noslēgumam, tomēr vairāki ziņojumi bija interesanti. Vācijas lielākais komunālo pakalpojumu uzņēmums "E.ON" publicēja rezultātus, kas bija nedaudz labāki kā gaidīts, kā arī apstiprināja savas 2009.g. peļņas prognozes. **Pasaules lielākais mazumtirdzniecības uzņēmums "Wal-Mart" ziņoja par peļņu, kuras apmērs pārsniedz prognozes, un nedaudz sliktākiem pārdošanas apjomiem,** kas galvenokārt bija skaidrojams ar valūtas ietekmi. "Wal-Mart" labie rezultāti tomēr neliecina par plašākām tendencēm ekonomikā, jo šis uzņēmums sevi pozicionē kā "zemo cenu līderi", un savu tirgus daļu sarežģītos ekonomikas apstākļos palielina pateicoties tieši tam. Ungārijas lielākā banka "OTP" ziņoja par daudz mazāku peļņu kā pagājušā gada attiecīgajā periodā. Galvenais kavēklis bija lielāku uzkrājumu veidošana kredītiem, jo problemātisko kredītu (vismaz 3 mēnešu ilgi maksājumu kavējumi) apjoms ir sasniedzis 7,4% no kopējā izsniegto aizdevumu apjoma.

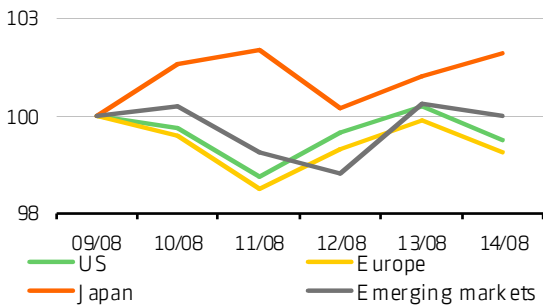
1.grafiks. Vācijas un Japānas IKP pieaugums (% ceturkšņu izteiksmē)

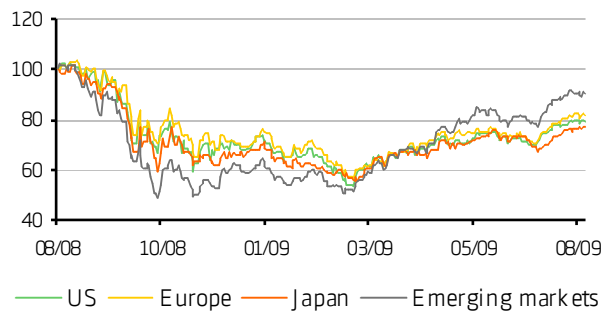
2.grafiks. Eiro zonas inflācija (% gada izteiksmē)

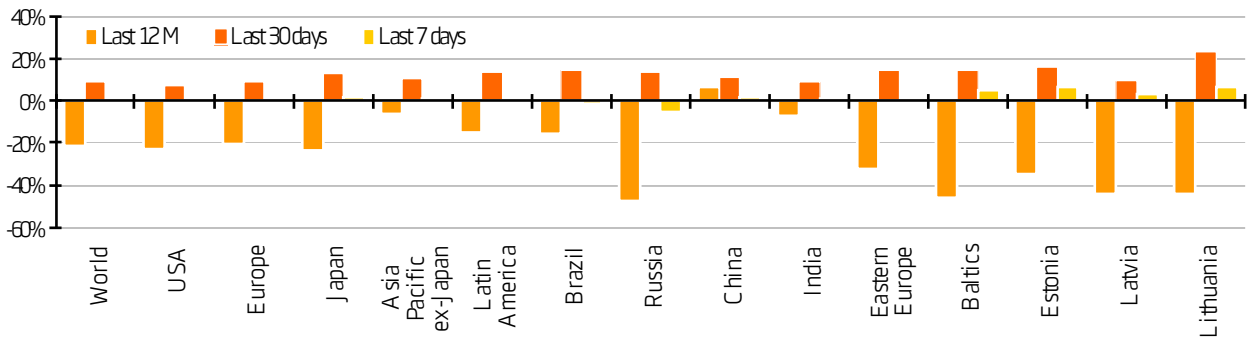
3.grafiks. Akciju tirgi pagājušajā nedēļā

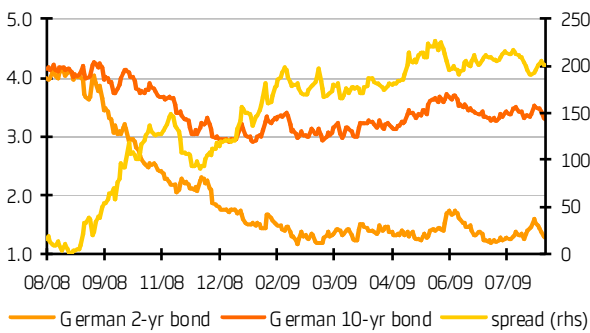
4.grafiks. Akciju tirgi pēdējos 12 mēnešos

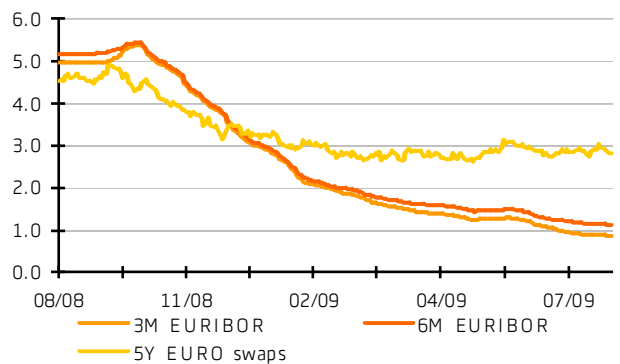
5.grafiks. Akciju tirgu rezultāti¹

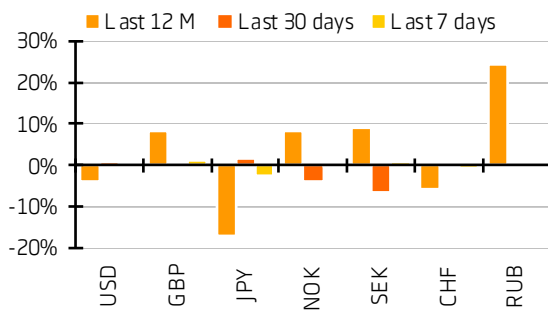
6.grafiks. Vācijas valdības obligāciju ienesīgums

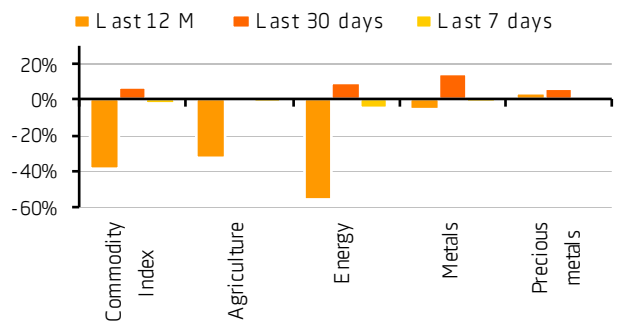
7.grafiks. EURIBOR likmes pēdējos 12 mēnešos

8.grafiks. EUR pret noteiktām valūtām

9.grafiks. Izejvielu rezultāti

Grafiki no: "Bloomberg"

Saistību atruna:
Ja nav norādīts citādi, visi ienesīguma rādītāji ir izteikti attiecīgo indeksu valūtās.

¹ Chart depicts the performance of respective MSCI regional equity index in USD, except for Eastern Europe (DJ Stoxx EU Enlarged) and Baltic equities (OMX indices).